

13.1.2022

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

LAUSUNTO ELÄINTEN HYVINVOINTILAIN UUDISTUKSESTA HE 154/2018 vp

Eläinten Hyvinvointiyhdistys Lemmikki ry haluaa lausua hallituksen esitykseen eläinten hyvinvointilain uudistuksesta seuraavaa:

YLEISET PERIAATTEET:

- Eläintä on kunnioitettava tuntevana ja tiedostavana yksilönä

Eläinten hyvinvointilain yleiset periaatteet (1§) noudattavat voimassa olevan eläinsuojelulain linjausta. On hienoa, että luonnokseen on nostettu mukaan eläimen kunnioitus ja hyvän kohtelun lisääminen suojelemalla eläintä sen hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. Eläimen kunnioittaminen nostaa eläimen itseisarvoa ja vähentää eläimen välineellistämistä. On hyvä ymmärtää, että jokainen eläin on tunteva olento, jolla on käsitys omasta itsestään ja suhteestaan ympäristöönsä. Eläimen seksuaalinen hyväksikäyttö välineellistää eläimen, vaikka kipua ei eläimelle teosta aiheutuisi. Sukupuolinen kanssakäymisen eläinten kanssa on siis kiellettävä (14§). Tulisi myös pohtia olisiko syytä tämän lain kanssa yhtäaikaisesti kieltää eläimeen kohdistuvien seksuaalista tekoa esittävän kuvamateriaalin hallussapito ja leittäminen.

SEURA- JA HARRASTUSELÄIMET

- Eläin on lemmikkinä, harrastuskaverina ja metsästyskumppanina korvaamaton.

Ihminen on kesyttänyt useita eläinlajeja hyödyntääkseen niiden ominaisuuksia omiin tarpeisiinsa. Koiria, kissoja ja hevosia on kulkenut ihmisten kanssa tuhansia vuosia. Nykypäivänä näiden eläinlajien rooli on muuttunut tavaroiden ja ihmisten kuljettajista, metsästyskumppaneista, vartijoista ja tuhoeläinten torjujista lemmikeiksi ja harrastuskavereiksi. Yhä harvempi hevonen, koira tai kissa on hankittu yksinomaaisesti työkäyttöön. Lainsäädännössä on eläinten eri tehtävät kuitenkin huomioitava.

Yleisten periaatteet ja vastuu eläimistä (6§) velvoittaa eläinten hyvään kohteluun niitä kunnioittaen. Eläinten hyvinvointia ei myöskään saa tarpeettomasti vaarantaa. Suomessa metsästys on useiden harrastus ja koirat ovat siinä eläinsuojelullisestikin tärkeässä roolissa haavakoiden jäljityksessä. Koirien hyvinvointia ei kuitenkaan tule saada tarpeettomasti vaarantaa harrastustoiminnassa. Tästä syystä tulee pohtia, tulisiko yksinään ajavien metsästyskoirien käyttö alueilla, joilla on merkittävä susikanta, kieltää.

Luolametsästyksellä pyritään vähentämään pienpetokantaa ja haitallisiksi määriteltyjä vieraslajeja. Luolametsästyksessä koira ohjataan petoeläimen perässä luolaan. Toiminnassa aiheutetaan tarpeetonta kärsimystä sekä saaliseläimelle että myös luolaan päästetylle koiralle, mikäli eläimet kohtaavat. Tulee pohtia pitäisikö luolametsästys siten, että koira pääsee kontaktiin saaliseläimeen, kieltää.

- Kissojen ulkoilun on oltava turvallista.

Kissojen ulkoiluttaminen vapaana ilman valvontaa vaarantaa kissan hyvinvointia. Erityisen korkea riski tarpeettomaan kärsimykseen ovat taajamat ja muut vilkkaan liikenteen alueet sekä sellaiset alueet, joilla petoeläimistä aiheutuu kissoille vaaraa. Varsinkin taajama-alueilla kissojen vapaana pitäminen aiheuttaa ihmisillä ärtymystä, mikä saattaa aiheuttaa vaaraa kissan hyvinvoinnille. Näillä alueilla kissojen vapaana pitäminen on kiellettävä. Maatiloilla ja hevostalleilla tuhoeläimiä torjumassa pidettävien kissojen tulee olla lisääntymiskyvyttömiä ja niiden hyvinvoinnista on huolehdittava siten, ettei vapaana olosta aiheudu niille vaaraa.

- Positiivilistoilla parannetaan eläinten hyvinvointia

Positiivilistoilla (8§) on pyritty rajoittamaan lajeja, joita ihmisen hoidossa voidaan pitää. Rajoituksia on asetettu johtuen eläinten pidon vaikutuksesta niiden hyvinvointiin ja koskien niiden vaarallisuutta ihmisille. Harvinaisimmille lajeille ei ole saatavissa riittävästi tietoa niiden hoidosta eikä eläinlääkärihoitoa niiden sairastuessa. Hybridilajien kasvatus voi itsessään vaarantaa eläimen hyvinvoinnin. Jalostukseen liittyvien hyvinvointiriskien vuoksi tulee ns savannahkissojen kasvatus (kotikissa x servaali) kieltää (25§). Koska syntyvien pentujen luonteen domestikaatioon ei voida varmasti vaikuttaa, tulee myös koirasusien kasvatus kieltää. Positiivilistalta on myös jätettävä pois sellaiset myrkylliset matelija- ja hyönteislajit, joiden purema tai pisto aiheuttaa ihmiselle hengenvaaran.

- Seura – ja harrastuseläimen on oltava ihmiselle kesy

Eläinten kohtelun erityiset vaatimukset (12§) veloitetaan hoidossa olevien eläinten totuttamisesta ihmiseen ja hoitoympäristöön. Eläimiä on käsiteltävä rauhallisesti. Ihmisen hoidossa oleville eläimille on annettava riittävä mahdollisuus tutustua hoitajiinsa ja hoitoympäristöön. Hoitajien vaihtuvuutta tulee pyrkiä välttämään erityisesti arkojen tai luonnonvaraisten eläinten hoidossa. Seura- ja harrastuseläiminä pidettävien eläinten poikasten sosiaalistamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Poikasia on käsiteltävä päivittäin eläinlajikohtaisen sosiaalistumiskauden aikana. Jalostuksessa on kiinnitettävä huomiota eläinten luonteeseen, eikä huomattavan arkoja eläimiä tulisi lainkaan lisääntyttää.

- Eläimiä tulee kouluttaa positiiviseen vahvistamiseen perustuvilla menetelmillä.

Eläimen kielletty kohtelu (13§) tarpeettomasti on kiellettävä kaikissa tilanteissa. Kovaotteisuus on hyväksyttävä vain tilanteissa, joissa se on ainoa keino pelastaa eläin loukkaantumiselta. Koiraharrastuksissa on kiellettävä ne lajit, joiden kouluttamisessa koiraan kohdistuu kohtuutonta pakottamista tai väkivaltaa. On pohdittava, tulisiko nykymuotoinen suojelukoulutus sallia vain viranomaistoiminnassa käytettäville koirille.

Kipua aiheuttavat toimenpiteet eläimen ulkonäön muuttamiseksi ilman eläinlääketieteellistä syytä on esitetty kiellettäväksi. Kilpailuissa ei saa käyttää yksilöitä, joille on tehty kielletty toimenpide.

- Eläimellä on oltava mahdollisuus lajityypilliseen käyttäytymiseen.

Eläinten hoidon yleiset vaatimukset (20§) säätää eläimen hyvinvointia sen pysyvässä pitopaikassa. Eläimen on pitopaikassaan voitava toteuttaa riittävästi sille tärkeimpiä käyttäytymistarpeita, kuten leikki, ympäristön tutkiminen kuopimalla ja tonkimalla ja mahdollisuus riittävään lepoon pesässä tai orrella. Eläimen pito verkkopohjaisessa häkissä on kiellettävä. Laumaeläimiin kuuluvaa eläinlajin pito jatkuvasti yksin on kiellettävä. Laumaeläimellä on oltava vähintään näkö- ja kuuloyhteys samanlajiseen eläimeen. Lemmikkinä pidettävien nisäkkäiden ja lintujen hallitsematon lisääntyminen on estettävä.

- Koiran hyvinvoinnille ulkoilu on välttämätöntä

Nykylainsäädännön mukaisesti hoidossa olevan eläimen hyvinvointi on tarkastettava kerran päivässä. Koirien pitopaikka on yleisimmin asunto, jossa sen omistajakin asuu. Koiranpentujen peruskasvatuksessa lähes tärkeimpänä asiana pidetään koiran sisäsiisteyskasvatusta. Koirille ympäristön tutkiminen nuuskimalla on lajityypillisesti tärkeää. Lakiin tulee säätää, että yli kahdeksan viikon ikäistä koiraa koiraa on ulkoilutettava vähintään kolme kertaa päivässä.

- Eläimellä on oltava tarjolla vettä jatkuvasti. Eettisistä syistä johtuva lihansyöjien vegaaninen ruokinta on kiellettävä

Eläinten juotossa ja ruokinnassa (21§) tulee lainsäädännöllisesti taata kaikkien ihmisen hoidossa olevien eläinten riittävä ruoan ja vedensaanti. Ruoan ja veden laatuun tulee myös kiinnittää jatkuvasti huomiota, jotta eläin voi niitä hyödyntää ja voida hyvin. Lihaa syövien eläinten vegaaninen ruokinta on kiellettävä. Kaikilla ihmisen välittömässä hoidossa olevilla eläimillä on oltava jatkuvasti tarjolla sopivan lämpöistä ja hyvälaatuista vettä, ellei siihen ole eläimen kehitystasoon tai eläinlääkinnälliseen syyhyn liittyvää estettä.

- Hyvää tarkoittavakaan hoito ei saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä

Sairaana tai vahingoittuneena eläimen (23 §) on saatava viipymättä asianmukaista hoitoa. Luonnosta pyydystettyjen käsittelyyn tottumattomien kissojen lääkitsemisestä ja muusta hoidosta kokemaa stressiä ja ahdistusta on vältettävä. Aikuisten villiintyneiden kissojen kohdalla on erityisen tarkoin harkittava lääkitysten ja muiden invasiivisten hoitotoimenpiteiden aiheuttaman stressin ja kivun vaikutusta kissan yleiseen hyvinvointiin. Eläin tulee lopettaa, mikäli annetusta hoidosta aiheutuu sille pitkäaikaista kärsimystä ja ilman hoitoa hengissä pitäminen on julmuutta eläintä kohtaan.

- Löytöeläinten hoito on standardoitava laadukkaaksi

Löytöeläimet (26 § ja 27 §)

Maakunnan on huolehdittava löytöeläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä vähintään 10 päivän ajan. Kuntien tulisi tehdä löytöeläinsopimus maakuntatasolla siten, että löytöeläinten hoidosta aiheutuvat kokonaiskustannukset jaettaisiin kuntien kesken tasan asukaslukuun suhteutettuna. Löytöeläinten laadukas hoito voidaan järjestää vain huolehtimalla riittävästä taloudellisista resursseista.

Löytöeläinten ja eläinsuojelulain 44 § perusteella haltuunotettujen eläinten kustannuksista vastaa aina viime kädessä eläinten omistaja. Mikäli omistajalta ei saada perittyä julkisoikeudellisia kuluja (nykyinen

laki 42§ ja 44 §) kuluista vastaa viime kädessä valtio. Ellei löytöeläimelle löydy omistajaa, eläin voidaan myydä uuteen kotiin kulujen kattamiseksi tai lopettaa.

Löytöeläinten hoidon pitää täyttää kaikki ammattimaiselle eläinten pidolle asetetut vaatimukset. Löytöeläimiä voidaan hoitaa vain asianmukaisissa tiloissa ammattitaitoisen henkilökunnan toimesta. Löytöeläinten ja haltuun otettujen eläinten hoito on erityisen vaativaa eikä hoidon ja hoitotilojen järjestämistä voida kustannusten pelossa jättää vapaaehtoistoimijoiden huoleksi. Eläinten tulee myös saada tarvittaessa asianmukaista eläinlääkärihoitoa ja niiden jatkohoito on voitava löytöeläinkodissa järjestää. Eläinlääkärihoidon kustannukset kuuluvat viime kädessä eläimen omistajalle.

Löytöeläinten kuljetus samoin kuin eläinsuojeluperusteisesti haltuunotettujen eläinten kiinniotto ja kuljetus on järjestettävä lakisääteisesti maakuntatasolla. Kuljetuksista aiheutuvat kustannukset kuuluvat eläimen omistajalle ja ne voidaan periä hoitomaksujen yhteydessä.

Talteenotetuilta eläimiltä tulee viipymättä tarkistaa tunnistusmerkintä löytöeläinkodissa ja eläimestä tulee julkaista riittävät tunnistetiedot ja kuva joko kunnan tai löytöeläinkodin omalla nettisivulla. Puuttavasta tunnistusmerkinnästä tulee tehdä ilmoitus valvontaviranomaiselle ja velvoittaa omistaja huolehtimaan siitä, että eläin merkitään tunnistesirulla määräajassa. Luontevinta olisi kouluttaa löytöeläinkodin henkilökunta eläinten sirutukseen ja sirujen rekisteröintiin.

- Ammattimainen eläintenpito ei saa vaarantaa eläimen hyvinvointia

Ammattimaisen eläintenpidon tilojen tulee kaikilta osin täyttää eläintenpidolle asetetut vaatimukset. Henkilökunnalla (30§) pitää olla vähintään ammattitutkinnolla osoitettu pätevyys hoitamansa eläinlajin tuntemuksesta. Henkilökuntaa ja varahenkilöstö tulee olla riittävästi, jotta eläinten hoito voidaan turvata myös häiriötilanteissa (31§). Kaikki ammattimaisen eläintenpidon tilat tulee tarkastaa ennen käyttöönottoa ja vähintään vuosittain. Kaikissa ammattimaisen tai laajamittaisen eläintenhoidon tiloissa on oltava käytössä palovaroittimet ja pelastussuunnitelma.

Eläimen on voitava pitopaikassaan levätä, liikkua, hoitaa poikasiaan ja puhdistaan kehoaan lajityypillisesti (37§) Eläimen pitopaikan sijoittaminen näyteikkunaan asiakkaiden houkuttelemiseksi on kiellettyä.

Ammattimaisesti tai muuten laajamittaisesti eläimiä pitävien ja säännöllisesti pentuja kauppaavien tahojen ja ns. kissatalojen tulee luovuttaa eläimen mukana tiedot (41§) edellisen puolen vuoden aikana eläimelle suoritetuista toimenpiteistä tai annetuista lääkkeistä.

TUOTANTOELÄIMET JA SIRKUKSISSA PIDETTÄVÄT ELÄIMET

- Positiivilistoilla estettävä Suomeen tuonti lajeilta, joiden hyvää pitoa ei voida luoda

Positiivilistoilla on pyritty rajoittamaan lajeja, joita ihmisen hoidossa voidaan pitää. Rajoituksia on asetettu sekä tuotantoeläiminä pidettävälle eläimille ja eläinlajeille myös seura- ja harrastuseläiminä, sirkukissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä pidettävälle lajeille. Rajoituksia on asetettu johtuen eläinten pitoolosuhteiden vaikutuksesta niiden hyvinvointiin myös koskien niiden vaarallisuutta ihmisille. Hallituksen esityksessä on pohdittu vesipuhvelin soveltumista suomalaiseseen lihan- ja maidontuotantoon. Vesipuh-

velin lajityypilliseen käyttäytymiseen kuuluu olennaisesti rypeminen. Suomessa ei voida luoda olosuhteita, joissa vesipuhelin hyvinvointi voitaisiin turvata ympärivuotisesti. Tästä syystä vesipuhvelin pito tuotantoeläimenä on kiellettävä.

- Merileijonat eivät kuulu suomalaiseen sirkukseen.

Sirkuksissa pidettäviin eläinlajeille tulee voida luoda kiertueiden aikana olosuhteet, joissa ne voivat levätä ja viettää lajityypillistä elämää näytösten välillä. Riittävät olosuhteet voidaan luoda esim hevosille, vuohille, linnuille, koirille ja kissoille. Suurille petoeläimille tai hylje-eläimille tällaisia ei voida luoda. Tästä syystä merileijonien pito sirkuksissa tulee kieltää.

- Pitopaikan on tuettava eläinten hyvinvointia

Pysyvän pitopaikan yleiset vaatimukset (37§) Eläimen on voitava pitopaikassaan levätä, liikkua, hoitaa poikasiaan ja puhdistaa kehoaan lajityypillisesti. Pitopaikkojen muokkaamisen vaatimusten mukaisiksi siirtymäajat ovat liian pitkiä. Siirtymäaikoja on voitava lyhentää merkittävästi. Hevosten pito pilttuissa on Suomessa marginaalista, joten vuoden siirtymäaika on riittävä. Nautojen parsikasvatuksen ja emakoiden pitoon häkeissä on olemassa kustannustehokkaita vaihtoehtoja, joten niille tulee sallia korkeintaan viiden vuoden siirtymäaika.

- Tuotannossa suositava ihmisille kesyjä eläinlajeja ja -yksilöitä

Eläinten kohtelun erityiset vaatimukset (12§) veloitetaan hoidossa olevien eläinten totuttamisesta ihmiseen ja hoitoympäristöön. Eläimiä on käsiteltävä rauhallisesti. Ihmisen hoidossa oleville eläimille on annettava riittävä mahdollisuus tutustua hoitajiinsa ja hoitoympäristöön. Hoitajien vaihtuvuutta tulee pyrkiä välttämään erityisesti arkojen eläinten hoidossa. Jalostuksessa on kiinnitettävä huomiota eläinten luonteeseen, eikä huomattavan arkoja eläimiä tulisi lainkaan lisääntyttää.

- Turkiseläimille on luotava mahdollisuus lajityypilliseen käyttäytymiseen.

Turkiseläiminä pidettävien eläinten on voitava toteuttaa niille tärkeitä lajityypillisiä käyttäytymistarpeita kuten kylpeminen, tonkiminen, kaivautuminen ja kiipeily. Pitopaikassa on oltava maapohja, jota supikoirat voivat tonkia, minkeillä on oltava vesiallas ja kettujen on päästävä kiipeilemään ja kaivamaan. Eläinten on myös saatava levätä ja hoitaa poikasiaan pesässä.

- Häkeistä luovuttava sikatuotannossa

Eläimen kielletty kohtelu (13§) ja sitominen kärsimystä tuottavalla tavalla sisältää myös sikojen porsitus- ja tiineytyshäkit. Sikojen vapaata porsitusta tulee kannustaa eikä emakoita tai ensikoita tule pitää tiineytyshäkissä kuin välttämättömän ajan. Eläintä ei saa kohdella tarpeettoman kovakouraisesti missään tilanteessa. Poikkeuksena vain ne tilanteet, joissa hetkellinen kovaotteisuus on ainoa keino pelastaa eläin loukkaantumiselta.

- Kipua tuottavat toimenpiteet kiellettävä

Karjuporsaiden kirurginen kastraatio (16§) ilman rauhoitusta, puudutusta ja riittävän pitkäaikaista kivunlievitystä on kiellettävä. Karjunhajua on pyrittävä vähentämään muilla toimenpiteillä kuten aikaistetulla teurastuksella tai kemiallisella kastraatiolla.

Vasikoiden ja kilien nupoutus samoin ilman rauhoitusta, puudutusta ja riittävän pitkäaikaista kivunlievitystä on kiellettävä. Kasvatuksessa on pyrittävä jalostamaan sarvettomia yksilöitä.

- Eläimillä on oltava jatkuvasti tarjolla vettä

Eläinten juotossa ja ruokinnassa (21§) tulee lainsäädännöllisesti taata kaikkien ihmisen hoidossa olevien eläinten riittävä ruoan ja vedensaanti. Ruoan ja veden laatuun tulee myös kiinnittää jatkuvasti huomiota, jotta eläin voi niitä hyödyntää ja voida hyvin. Lihaa syövien eläinten vegaaninen ruokinta on kiellettävä. Kaikilla ihmisen välittömässä hoidossa olevilla eläimillä on oltava jatkuvasti tarjolla sopivan lämpöistä ja hyvälaatuista vettä, ellei siihen ole eläimen kehitystasoon tai eläinlääkinnälliseen syyhyn liittyvää estettä.

- Eläinten hyvinvointia on seurattava riittävästi

Mikäli eläinten hyvinvoinnin ja pitopaikan päivittäinen tarkastaminen (22§) ei onnistu laidunnuksen, vesikasvatuksen tai muun vastaavan syyn vuoksi, tulee eläinten hyvinvointia seurata teknisten apuvälineiden, seurantapantojen ja kameroiden avulla.

- Ammattimaiset eläinpitopaikat ja niiden henkilökunta

Ammattimaisen eläintenpidon tilojen tulee kaikilta osin täyttää eläintenpidolle asetetut vaatimukset. Henkilökunnalla (30§) pitää olla vähintään ammattitutkinnolla osoitettu pätevyys hoitamansa eläinlajin tuntemuksesta. Henkilökuntaa ja varahenkilöstöä tulee olla riittävästi, jotta eläinten hoito voidaan turvata myös häiriötilanteissa (31§). Kaikki ammattimaisen eläintenpidon tilat tulee tarkastaa ennen käyttöönottoa ja vähintään vuosittain. Kaikissa ammattimaisen tai laajamittaisen eläintenhoidon tiloissa on oltava käytössä palovaroittimet ja pelastussuunnitelma.

LUONNONVARAISET ELÄIMET

- Luonnonvaraisten eläinten käyttö ihmisten viihdyttämiseen kiellettävä

Luonnonvaraisten eläinten käyttö viihdetarkoituksissa kiellettävä lukuunottamatta eläintarhoja, jotka ovat sitoutuneet lajien suojeluun. Eläintarhojen tulee sitoutua myös luonnonvaraisten, tilapäistä apua tarvitsevien eläinten hoivatoimintaan (51§) Eläimille viihdetarkoituksessa opetettujen temppujen esittäminen sirkuksissa ei lisää eläimen kunnioitusta (1§) eikä luonnonvaraisille eläimille voida luoda sen hyvinvoinnille riittäviä pitopaikkoja kiertävissä eläinnäyttelyissä (8§). Myöskään elämys-, terapia- tai muuta hyvinvointitoimintaa ei saa harjoittaa luonnonvaraisten eläinten kanssa (5§) Luonnonvaraisten eläinten käyttö hybridieläinten jalostuksessa tulee kieltää (8§).

- Avuttomassa tilassa olevia luonnonvaraisia eläimiä on autettava

Eläinten hyvinvointilakia sovelletaan kaikkiin eläimiin (2§). Jokaisella kansalaisella on velvollisuus auttaa sairasta, vahingoittunutta tai muuten avuttomassa tilassa olevaa eläintä. Velvollisuus koskee sekä kotieläintä, muuta ihmisen hoidossa olevaa eläintä sekä luonnonvaraista eläintä.

Sairaana ja vahingoittuneen eläimen auttaminen (7§) Kunnan on huolehdittava eläinlääkärin vastaanotolle tuotujen apua tarvitsevien luonnonvaraisten eläinten hoidosta tai lopetuksesta. Eläimille, joilla on mahdollisuus ensihoidon jälkeen vapautua luontoon, tulisi väliaikaisesti sijoittaa asiantuntijahoitoon. Eläimet, joiden ennuste on heikko tai vapautuminen luontoon epätodennäköistä, voidaan eläinlääkärin harkinnan mukaan lopettaa.

- Luonnonvaraisten eläinten tilapäinen hoito hoitopaikassa

Luonnonvarainen eläin voi joutua tilanteeseen, jossa se tarvitsee ihmisen apua. Useimmiten avun tarve johtuu ihmisen vaikutuksesta eläimen asuinympäristöön rakennelmien, liikenteen tai muun toiminnan johdosta. Tästä syystä ihmisellä on velvollisuus auttaa eläintä. Kansalaiset kohtaavat apua tarvitsevia luonnonvaraisia eläimiä kaupunkiympäristöissä erityisen runsaasti niiden lisääntymisaikoina. Hyvinvointilaissa on esitetty kunnan velvollisuutta huolehtia eläinlääkärin vastaanotoille tuotavien luonnonvaraisten eläinten lopetuksesta. Avun tarpeen syynä voi kuitenkin olla sairauden ja vahingoittumisen ohella myös orpoutuminen. Eläimen poikanen on voinut joutua eroon emostaan ihmisen toimesta joko tahallaan tai tahattomasti. Emottomiksi joutuneiden poikasten ennuste voi olla hyvä myös asiantuntevan ihmisen hoidossa, joten säännönmukainen lopetus ei ole aina perusteltua. Eläinlääkäreillä on osaaminen ja valmiudet luonnonvaraisenkin eläimen hoidontarpeen arviointiin ja ensiapuun. Eläimille, joilla on mahdollisuus ensihoidon jälkeen vapautua luontoon tai väliaikaisesti sijoittaa asiantuntijahoitoon, tulisi tarjota tähän mahdollisuus. Ne eläimet, joiden ennuste on heikko tai vapautuminen luontoon epätodennäköistä, voidaan eläinlääkärin harkinnan mukaan lopettaa. (28§) (29§) (30§) (61§)

- 29§ Avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläimen hoito

Sen lisäksi, että kunnan on huolehdittava eläinlääkärin vastaanotolle tuotujen apua tarvitsevien luonnonvaraisten eläinten hoidosta, on myös huolehdittava siitä että eläimen mahdollinen jatkohoito on asiantuntevaa. Luonnonvaraisten eläinten jatkohoitopaikkojen tulee olla standardoituja tilojen ja henkilökunnan osalta. Hoitopaikassa tulee olla eristämismahdollisuus. Luonnonvaraisia eläimiä ei tule hoitaa samassa tilassa lemmikkieläinten kanssa. Hoitotilojen tulee olla sellaiset, että niissä voidaan ylläpitää jatkuvasti riittävää hygieniaa ja ne ovat muutenkin tarkoituksenmukaiset. Hoitajilla tulee olla vähintäänkin ammattitutkinto eläinten hoidosta.

- 30 § Eläinten hoitajien pätevyys ja riittävyys

Ammattimaisen eläintenpidon tilojen tulee kaikilta osin täyttää eläintenpidolle asetetut vaatimukset. Kaikissa ammattimaisen tai laajamittaisen eläintenhoidon tiloissa on oltava käytössä palovaroittimet ja pelastussuunnitelma 31 §.

Henkilökunnalla pitää olla vähintään ammattitutkinnolla osoitettu pätevyys hoitamansa eläinlajin tunteuksesta. Kaikki ammattimaisen eläintenpidon tilat tulee tarkastaa ennen käyttöönottoa ja vähintään vuosittain. Ihmisen hoidossa oleville eläimille on annettava riittävä mahdollisuus tutustua hoitajiinsa ja

hoitoympäristöön. Hoitajien vaihtuvuutta tulee pyrkiä välttämään erityisesti arkojen tai luonnonvarais-
ten eläinten hoidossa. (12§) Luonnonvaraisten eläinten poikasten rutiininomainen letkuruokkiminen on
kielletävä muuna kuin eläinlääkärin suorittamana toimenpiteenä (24§)

ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

- Vastuu alaikäisen omistajan eläinten hoidosta

Eläintä ei saa luovuttaa alle 16-vuotiaalle ilman huoltajan suostumusta (11§). Vaikka lapsi voi olla erin-
omaisen kykenevä huolehtimaan eläimen päivittäisestä hoidosta ja huolenpidosta, vastuu lapsen omis-
taman eläimen hoidon kustannuksista ja valvontavelvollisuus tulee säilyä alaikäisen huoltajilla. Yli 15-
vuotiaan lapsen tulee olla rikosoikeudellisesti vastuussa yhdessä huoltajiensa kanssa, mikäli eläimen
hoito on puutteellista.

- Eläinten lopetus (64§)

Eläinten lopetus hukuttamalla tai tukehduuttamalla on kiellettävä. Vedestä nostettu kala on palautettava
veteen tai lopetettava viivytyksettä. Rapujen lopettaminen keittämällä on kiellettävä.

- Aluehallintovirasto

Kriittisten eläinsuojelutehtävien osalta aluehallintovirasto voi harkintansa mukaan valvontaeläinlääkärin
tai poliisin esityksestä määrätä eläimen omistajalle tai ammatinharjoittajalle tilapäisen eläintenpitokiel-
lon. (72§)

- Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen 82 §

Eläinsuojelulain toteutumista, valvontaa ja tarkastusta tehtäessä tulee ehdottomasti suosia käynneillä
parityöskentelyä. Mikäli toista viranomaista ei ole viivytyksettä käytettävissä tai tarkastuksen luonne
vaatii erityisosaamista, tulee valvontaviranomaisen voida käyttää käynnillä apunaan avustajaa tai asi-
antuntijaa. Avustaja voi antaa apua käynnin dokumentoinnissa sekä näytteenotossa ja tarvittaessa
eläinten kiinniotossa ja kuljetuksessa hoitopaikkaan. Asiantuntija-apua tulee voida käyttää paikoissa,
joissa lajintuntemus ja tarkastuksessa kohteena olevan lajin pito-olosuhteiden tarkastelu vaatii erikois-
osaamista.

Arkojen eläinten, kuten kissapopulaatioiden pyydystäminen ilman omistajan suostumusta kiinteistön
alueelta vaatii viranomaisen määräyksen ja läsnäolon koko loukutuksen ajan. Tällaista tehtävää ei
voida antaa avustajan yksin hoidettavaksi. Avustajaa ja asiantuntijaa sitoo salassapitovelvollisuus kai-
kesta tarkastuksen aikana ilmi tulleesta eläimen omistajaa koskevasta tiedosta. Aluehallintoviraston
tulee vastata avustajan ja asiantuntijan käytön kustannuksista.

- 97 § Kiireelliset toimenpiteet ja 100 § Takavarikko

Mikäli valvontaviranomainen on tarkastuksen yhteydessä määrännyt eläimet kiireellisenä toimenpi-
teenä eläimille hankittavaksi hoitoa muualta ja lopullisessa ratkaisussaan määrää haltuunotetut eläimet

lopettavaksi tai muuten uudelleen sijoitettavaksi, tulee samalla kieltää kyseisen henkilön tai ammatinharjoittajan eläintenpito siihen asti, että asiassa on tehty lainvoimainen päätös. Nykylainsäädännössä voidaan mm päihtyneenä ajaneille määrätä väliaikainen ajokielto lainvoimaiseen ratkaisuun asti. Väliaikainen eläintenpitokielto olisi yhteneväinen turvaamistoimenpide.

Ystävällisin terveisin

Heidi Leyser-Kopra

puheenjohtaja

Eläinten Hyvinvointiyhdistys LEMMIKKI ry